

Mensen zonder wettig verblijf boven de radar houden is onze dagelijkse zorg En laat ons voor het overige politiek ernstig blijven

De recentste aanslag in Brussel heeft mensenlevens gekost. Er gaat een schok door de hele samenleving. Ook de dader is neergeschoten. In de beschrijving van zijn identiteit wordt onder meer vermeld dat hij hier onwettig verbleef. Sinds dat geweten is, is dat deel van de informatie onderwerp van gesprek. Ondertussen leggen verschillende politici de oorzaak van deze aanslag bij het falende uitwijzingsbeleid. Het doet er precies niet toe dat dat niet het geval is. Voor ORBIT doet dat er wel toe. Door 'het onwettig verblijf' van iemand te benoemen als doodsoorzaak van de onschuldige slachtoffers, wordt voorbijgegaan aan het immens moeilijke vraagstuk van effectieve maatregelen naar mensen die uitgewezen worden.

Wij werken boven de radar

Meer nog, er wordt de illusie gewekt dat, als mensen zonder wettig verblijf over de grens worden gezet, het terrorisme opgelost is. Wat een onredelijke, simplistische en gevaarlijke voorstelling van de feiten is. Denken we echt dat we terrorisme zullen oplossen door het gedrag van één persoon te veralgemenen naar een hele groep? Wij kiezen voor de redelijkheid. We zetten bewust in op initiatieven die mensen boven de radar houden en op weg zetten naar een duurzaam toekomstperspectief. Wij kiezen ervoor om het misbruik dat van deze groep gemaakt wordt door malafide werkgevers zichtbaar te maken. Dat is onze dagelijkse zorg die voor het eerst ook opgenomen werd in het federale regeerakkoord.

ORBIT vzw werkt sinds 1997 aan de rechts- en levenssituatie van mensen zonder wettig verblijf. Het realiseren van basisrechten voor deze groep kreeg daarbij een hoge prioriteit. De toegang tot gezondheidszorg, onderdak en voeding, onderwijs, maar ook het kunnen afdwingen van arbeidsrechten en klacht indienen als slachtoffer van gelijk welk misdrijf, behoren tot de basisrechten. Er zijn in deze nog veel verbeteracties te voeren, ook in het courante beleid van de regularisatie van wettig verblijf om humanitaire redenen en de vrijwillige terugkeer. Verbeteracties die trouwens het algemeen belang dienen. Want, welke verblijfswetgeving ook, in de wereld zoals hij is zullen we altijd mensen zonder wettig verblijf in ons midden hebben. Dat is ons duidelijk geworden in het kader van een evaluatie van de twee oproepen voor regularisatie van het verblijf in 1999 en 2009.

Van overlevingsstrategie naar toekomstperspectief

Als de legale procedures met het oog op wettig verblijf uitgeput zijn, krijgt de betrokkene een bevel om het grondgebied te verlaten. Ook dan moet de menswaardige behandeling uitgangspunt blijven. Zeker dan is het nodig na te denken over wat een duurzaam toekomstperspectief kan zijn. Opvang en begeleiding voorzien in een sfeer van rust, ruimte en respect is voor mensen die al lang in een overlevingsstrategie leven een unieke kans om te investeren in een nieuw project. Deze aanpak staat niet alleen op papier, maar is ondertussen een effectieve praktijk in verschillende steden in samenwerking met sociale organisaties die deze weg met succes bewandelen. Die projecten hebben onder meer aandacht voor de psychosociale situatie van mensen zonder wettig verblijf. Zonder die aandacht belanden ze in een vergeetput. Zonder betrouwbaar aanspreekpunt worden ze de speelbal van mensen en systemen die ze gebruiken voor hun eigen winstbejag en criminele doelen. Daarom gaat al onze energie naar initiatieven om met mensen zonder wettig verblijf in contact te blijven en ze boven de radar te houden.

Beweren dat mensen zonder wettig verblijf enkel naar de uitgang moeten geduwd worden, zonder dat het ertoe doet wat hen daar te wachten staat, is een dure investering zonder impact. Met zoveel mogelijk mensen een geloofwaardig duurzaam toekomstperspectief uitwerken - hier of elders - is de betere en goedkopere optie. Het vraagt maatwerk en een open geest, maar is zoveel effectiever. Als het over mensen zonder wettig verblijf gaat, is niemand gebaat bij stoere simplistische uitlatingen. Als de oplossing simpel was, dan waren de problemen niet zo groot.